

A nemzetközi együttműködés jelentősége az NKE International Staff Week tapasztalatainak tükrében

BALASSA Bence¹

Jelen munka eredetileg olyan módszertani összefoglalóként látott napvilágot, amelynek segítségével levonhatóvá válnak egy konkrét nemzetközi program tanulságai, tapasztalatai. A későbbiek folyamán vált világossá, hogy a nemzetközi együttműködés jelentőségének szélesebb körű prezentációja indokolt és kívánatos a módszertani tapasztalatok bemutatásának kiegészítésére, alátámasztására. Ez a dolgozat tehát kettős célt tűz ki maga elé. Egyrészt vázlatos áttekintést kíván adni a nemzetközi együttműködés szinergikus hatásairól és fejlődéséről, másrészt konkrét feladatokra lebontva elemzi egy nemzetközi kurzus szervezésének gyakorlati tapasztalatait.

Kulcsszavak: nemzetköziesítés, nemzetközi együttműködés, szinergia, kooperáció, Európai Unió, Erasmus

Mobilitás és együttműködés a nemzetközi (tudás)térben

A XXI. századi felsőoktatás sikerének egyik kulcsfontosságú, ha nem legfontosabb eleme a minél szélesebb körben megvalósuló nemzetközi együttműködés kiépítése, feltételeinek biztosítása és működtetése. A hallgatói, oktatói és kutatói mobilitási programok, két-, illetve többoldalú általános, és projektspecifikus intézményi együttműködések közép- és hosszú távú haszna nem lehet kérdés egyetlen egyetem vagy főiskola számára sem. A felsőoktatás világán túltekintve, természetesen nem hagyható figyelmen kívül a nemzetközi együttműködés jelentősége az államigazgatás, a jogalkotás, illetve

¹ dr. BALASSA Bence r. őrnagy, PhD, tanársegéd, NKE Rendészettudományi Kar, Rendészetelméleti és -történeti Tanszék
dr. Bence BALASSA Police Major, PhD, Assistant Lecturer, NUPS Faculty of Law Enforcement
orcid.org/0000-0002-2082-3499, balassa.bence@uni-nke.hu

a bűnüldözés, a rendészet² és a kereskedelem hagyományos területein sem, vagy utalhatunk akár olyan specialitásokra is, mint a nemzetközi sportrendezvények³ biztosítása. De vajon milyen mély, mennyire múltba vesző ez a napjainkra evidens tradíció? Hol keressük a gyökereit?

Fórizs professzor⁴ egy 2008-as konferencia-előadásában⁵ felelevenít egy ide kíváncsító, roppant érdekes történelmi példát. „Nagy meglepetést okozott a számomra, amikor először elolvastam az ezen a konferencián látható EBLA című könyvet, mely egy szíriai régészeti ásatás körülményeit és eredményeit mutatja be. A település romjainak átvizsgálásakor megtalálták az uralkodói palota ékirásos agyagtablákból álló könyvtárát, több mint 14 500 agyagtablával. Ezek megfejtésekor az időszámítás előtti harmadik évezred második feléből került elő – többek között – egy olyan egyezmény, amelyet két szomszédos városállam uralkodója kötött egymással. A 4500 éves írás lényegében egy toloncegyezmény volt, amelyben az érintett királyok kölcsönösen kötelezettséget vállaltak, hogy egymás szökött rabszolgáit, alattvalóit kiadják egymásnak. Utólag újrágondolva teljesen nyilvánvaló, hogy az első államok kialakulásakor azonnal megjelent az igény a nemzetközi együttműködésre – még rendészeti területen is... A másik meglepetésemet a könyvtár átvizsgálásakor talált szótárak (két- és háromnyelvű) nagy száma jelentette.”⁶

Amint arra a fenti idézet is rávilágít, a közigazgatás, az oktatás és a nemzetközi kommunikáció, nemzetközi együttműködés funkcionális értelemben nem szétválasztható struktúrák. Mind mikro- és makroszinten, mind pedig formális és informális csatornákon összetartozó, egymást feltételező rendszereket alkotnak, amelyek dinamikája sokféle érdek és szándék mentén változhat, de szinergiájuk nem megszüntethető – mindannyiunk szerencséjére. A nemzetközi perspektíva felértékelődése nem újkeletű jelenség tehát, de napjainkra, az „információs szupersztráda” maradéktalan birtokbavételével vált nyilvánvalóvá megkerülhetetlensége. Terjedelmi okokból nincs mód arra, hogy hosszas globalizációelméleti elemzésbe fogjunk ezen a helyen.

² Az EU-s ügynökségek nemzetközi együttműködésén, egészen pontosan összuniós együttműködésén alapuló tevékenységének egyik ékes példája lehet az EUROPOL létrehozása, és immár huszonkét éves sikeres működése: „Helmut Kohl kancellár tette meg 1991. júniusában a luxemburgi Európai Tanácsi értekezleten az első magas szintű kezdeményezést arra vonatkozóan, hogy a súlyos bűnözés elleni harc területét az EU-nak közös érdeknek kell tekintenie, és javasolta, hogy a következő, 1992. decemberében Maastrichtban megrendezésre kerülő kormányközi konferencián szerződési kötelezettségeket fogalmazzanak meg a kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés elleni harc területén az Európai Közösség számára. Mindezek eredményeképpen az 1992 február 7-én aláírt Maastrichti Szerződés újonnan megfogalmazott VI. címének a K1 (9) cikke a *tagállamok közös érdekkörébe eső politikaként* fogalmazta meg az alábbiakat: rendőrségi együttműködés a terrorizmus, kábítószer-kereskedelem és a nemzetközi bűnözés egyéb súlyos formáinak megelőzése és ellenük való küzdelem céljából – amennyiben szükséges a vámügyi együttműködés bizonyos aspektusainak bevonásával –, és mindezt karöltve egy *az egész Unióra kiterjedő Europol keretén belüli információcsere rendszer kiépítését.*” (Kiemelés tőlem.) Nagy (2014) 137–138.

³ „A sportesemények lebonyolításának megszervezése – főleg a nagyobb, illetve nemzetközi sporteseményeknél – igen bonyolult feladat... Mind a NOB, mind a látványsportok nemzetközi szövetségei következetesen fellépnek a sporteseményeken megjelenő rasszizmus, illetve a különböző politikai megnyilvánulásokkal szemben, súlyos szankciókat alkalmazva (jelentős pénzbírságok, zártkapus mérkőzések elrendelése, pályazárás).” Tóth (2017) 15–16.

⁴ Prof Dr. Fórizs Sándor ny. r. dandártábornok, egyetemi tanár, a Rendőrtiszti Főiskola volt nemzetközi és tudományos rektorhelyettese (2005–2010).

⁵ Nemzetközi Határrendészeti Konferencia, Keszthely, 2008. szeptember 25.

⁶ Fórizs (2008)

Ugyanakkor egy rövid hivatkozás erejéig utalnunk kell Robert Reich professzor⁷ szavaira, aki köntörfalazás nélkül fogalmazta meg vízióját a „nemzetközi”, vagy „globális” világ jövőjéről egyik leghíresebb munkájában, az 1991-ben publikált *The Work of Nations*ben. „Ebben az évszázadban már nem lesznek nemzeti termékek, vagy technológiák, sem nemzeti vállalatok, sem nemzeti iparágak. Nem lesznek nemzetgazdaságok sem, abban az értelemben, ahogyan ma látjuk. Majdnem minden termelési tényező – tőke, technológia, gyárak és felszerelések – könnyedén mozognak majd a határokat átszelve...”⁸ Ez a gondolat a könyv alcímének ismeretében (*Preparing Ourselves for 21st Century Capitalism*)⁹ jóllehet elsősorban gazdasági, technológiai szemszögből vetíti előre a totális mobilizáltság globális vízióját, egyértelműen szemlélteti a nemzetközi együttműködés minden várakozást felülmúló jelentőségét, szerepének felértékelődését.

A nemzetköziesítés, vagy másképpen a nemzetközivé válás az államigazgatás, vagy az oktatás bármely szegmensében minőségi ugrást jelent, amely során a rendszer elemeiben, vagy összességében „szintet lép”. Ez a szükségszerűség tulajdonképpen a giddensi globalizációfogalomból¹⁰ következő „intenzitásnövekedés” velejárója, ha úgy tetszik kísérőjelensége. Ezzel összefüggésben tehát érthetővé tehető a globalizáció nyomán általánossá váló „interdependencia, azaz nemzetközi függőségek megerősödése”, ahogyan ezt Sallai és Ritecz kimutatják munkájukban.¹¹ Ennek a koherens egymásrautaltság-koncepciónak eklatáns példája a kiberbűnözés, amely olyan kriminális jelenség, amely a nemzetállami határokat nem egyszerűen figyelmen kívül hagyja, hanem összefüggésrendszerében a hagyományos határfogalom tökéletesen értelmezhetetlen.¹² Könnyen belátható, hogy nemzetközi információcseré és együttműködés híján ezek felderítése egyenesen lehetetlen lenne. De kanyarodjunk vissza a képzési rendszerek szinergiáinak vizsgálatához!

A kooperáció elengedhetetlenségének ideája érvényesült az Európai Unió különböző képzési-együttműködési ügynökségeinek létrehozatalakor is. A CEPOL¹³ feladatrendszere jól példázza a nemzetközi szinergia érvényesülését a rendészeti továbbképzésben. „A CEPOL feladatai: tanfolyamok szervezése a rendvédelmi szervek vezető beosztású tisztjei számára, részvétel a rendőri középvezetők, a végrehajtást közvetlenül irányító

⁷ Robert Bernard Reich, Bill Clinton az USA korábbi elnökének munkaügyi minisztere volt 1993 és 1997 között, de szolgált a Ford és a Carter adminisztrációban is.

⁸ Ritecz–Sallai (2015) 23.

⁹ Szabad fordításban: Önmagunk felkészítése a XXI. századi kapitalizmusra.

¹⁰ Giddens (1990) 64.

¹¹ Ritecz–Sallai (2015) 45.

¹² “As world changes law enforcement forces have to face new challenges. One of these new challenges is obviously the scope of crimes committed in digital space. We frequently come across with crimes which neither have a scene nor a witness moreover the personification of the delinquent is most likely an IP address.” Girhiny (2015) 218–230. – Szabad fordításban: „Ahogyan változik a világ, a bűnüldöző szervek kénytelenek újabb kihívásokkal szembenézni. Az egyik ilyen új kihívás kétségtelenül a digitális térben elkövetett bűncselekmények köre. Sűrűn szembesülünk olyan bűncselekményekkel, amelyeknek nincs hagyományos értelemben vett helyszíne, tanúja, sőt az elkövető azonosítása során mindössze egy IP címhez jutunk.”

¹³ The EU Agency for Law Enforcement Training – A CEPOL egy európai uniósi ügynökség, amely képzések révén támogatja az európai és nemzetközi bűnüldözési együttműködést (“CEPOL is an agency of the European Union dedicated to develop, implement and coordinate training for law enforcement officials”) – Forrás: www.cepol.europa.eu/who-we-are/european-union-agency-law-enforcement-training/about-us (2017. 11. 24.)

rendőri vezetők és a végrehajtói állomány képzésére irányuló programok előkészítésében, a legjobb tapasztalatok és kutatási eredmények terjesztése, képzés biztosítása az EU-tagállamok rendőrségei nem katonai jellegű (polgári) válságkezeléséhez, képzési programok kidolgozása, biztosítása a tagjelölt országok rendvédelmi szervei részére...¹⁴ Az interdependencia napjainkra tapintható szükségszerűséggé vált, nem csupán a nemzetközi együttműködés olyan hagyományos területein, mint a kereskedelem vagy a turisztika, hanem olyan, korábban „félteve őrzött” integritású szektorokban is, mint a bűnügyi, nemzetbiztonsági koordináció. A több országra kiterjedő szervezett bűnözés, a súlyos bűncselekmények országokhoz egyre kevésbé köthető jellege globális jelenség.¹⁵ Napjainkra természetessé vált ezen a téren is a szoros nemzetközi koordináció, elég csupán az ENSZ égisze alatt 2000. december 14-én megszületett palermói egyezményre,¹⁶ vagy az EUROPOL JIT-ekre¹⁷, azaz a több állam együttműködésében, speciális felhatalmazással, közösen létrehozott nyomozócsoportokra gondolnunk, amelyek mandátuma és feladata, hogy egy meghatározott időtartam alatt, pontosan körülhatárolt cél érdekében egyesítsék az érintett államok bűnüldözési és igazságszolgáltatási kapacitásait annak érdekében, hogy egy határ(ok)on átnyúló nyomozás sikere elérhetővé váljon.¹⁸

Az Erasmus és Erasmus+¹⁹ programjainak, számtalan előnye és jótékony, kézzelfogható hozadéka napjainkra nem megkérdőjelezhető. Jól illusztrálja a terület jelentőségét, hogy az Erasmus, majd 2014-től az Erasmus+ mobilitási programokban való hazai részvétel biztosítására létrehozott Tempus Közalapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériumának égisze alatt működő, közhasznú szervezetként koordinálja a projektekkel kapcsolatos munkát.²⁰ Az EU oktatáspolitikai döntéshozatalát képviselő fórumok egy-egy célkitűzése, hogy 2020-ra megduplázhatóvá váljon azon hallgatók száma, akik

¹⁴ Boda (2011)

¹⁵ „Az Európai Unió Tanácsának 2008/841 IB számú kerethatározata szerint a szervezett bűnözői csoportok nemzetközi hálózatokat építettek ki az elmúlt évtizedekben.” Bezsényi (2015)

¹⁶ „A Palermói egyezmény 2003. szeptember 29-én lépett hatályba, a dokumentum 2. cikke határozza meg a szervezett bűnözés fogalmát. A Joint Actionnel már tetten érhető strukturált csoport fogalmát a c) pont definiálja. A szöveg szerint a legfontosabb elvárás, hogy a csoport nem alkalmoszerűen jön létre, viszont a tagok határozott és pontos feladatmegosztás tudatában tevékenykednek.” Bezsényi (2015)

¹⁷ JIT – *Joint Investigation Team*, azaz „Közös nyomozócsoport”. Forrás: www.europol.europa.eu/activities-services/services-support/joint-investigation-teams (2017. 11. 24.)

¹⁸ „A joint investigation team (JIT) is a team consisting of judges, prosecutors and law enforcement authorities, established for a fixed period and a specific purpose by way of a written agreement between the States involved, to carry out criminal investigations in one or more of the involved States.” Forrás: www.eurojust.europa.eu/Practitioners/JITs/Pages/historical-background.aspx (2017. 11. 24.) – Szabad fordításban: „A közös nyomozócsoportban szerepet kaphatnak bírák, ügyészek és egyéb rendészeti hatóságok. A JIT-et egy meghatározott időtartamra, egy előre kikötött cél elérése érdekében hozzák létre, írásos megállapodás keretében az érintett országok, hogy bűnügyi nyomozást hajtsanak végre egy, vagy több részt vevő ország területén.”

¹⁹ Erasmus+: „EU programme for education, training, youth and sport” – Az Erasmus+ az Európai Bizottság programja, amely az oktatást és képzést, az ifjúsági szférát és a sportot támogatja. A pályázati program az oktatás és képzés területén mobilitási, partnerségi és szakpolitikai tevékenységek megvalósítását teszi lehetővé a felsőoktatási, a közoktatási, a szakképzési és a felnőtt tanulási szektorokban. Forrás: www.tka.hu/palyazatok/108/erasmus

²⁰ A Tempus Közalapítvány pályázati programokat kezel, különböző képzéseket nyújt, illetve tudásközpont szerepet tölt be. Számos olyan programot működtet, amelyek az oktatás és képzés minden szereplőjének kínálnak lehetőségeket. Közülük legnagyobb az Európai Unió Erasmus+ programja (oktatási és képzési rész), amely mobilitási és partnerségi projekteket támogat valamennyi oktatási és képzési szektorban. Forrás: tka.hu/9/rolunk

felsőoktatási tanulmányaik egy vagy több szemeszterét nem az anyaintézményükben, hanem külföldön végzik el.²¹ Az Erasmus+ mobilitási program relatív súlyát és az európai uniós projektek között elfoglalt előkelő helyét jól érzékelteti a 2014–2020 közötti időre jóváhagyott egészen gálánsnak mondható költségvetési keret,²² amely több mint négymilliárd pályázó (hallgatók, oktatók, szakértők) számára biztosít lehetőséget a részvételre. Ebben a tekintetben a nemzetközi szinergiák évtizedekkel ezelőtt kidolgozott és előrevetített célkitűzései, olyanok, mint a pályakezdő fiatalok mobilitásának elősegítése, és ezzel az EU munkaerőpiaci liberalizációjának támogatása, koherensek maradhattak a változó európai politika dacára. Az unió területén megvalósuló munkaerő szabad áramlásához vezető úton, talán a legfontosabb állomás az úgynevezett *schengeni egyezmény* aláírása volt (1985. június 14.), amely végleg megnyitotta az utat az integráció magasabb foka felé.²³

Az Európai Unió Erasmus-programja alig két évvel ezután, éppen harminc évvel ezelőtt, 1987-ben indult útjára, az ezt a későbbiek során felváltó Erasmus+ pedig 2014-ben. Mindkét projekt azóta bebizonyította, hogy az innováció és kooperáció alapuló nemzetközi oktatási-mobilitási együttműködés ugyanúgy termékeny hatással van a programban részt vevő európai oktatási intézményekre mint entitásokra, valamint a mobilitási projektekben közvetlenül érintett hallgatókra és oktatókra.²⁴ Mindezek felül az eltelt három évtized perspektívájából az is megállapítható, hogy a mobilitási program hatásai túlmutatnak az edukáció szűken vett aspektusain; az jótékony hatással van az európai társadalom egészére. Többek között segíti a fiatalok elhelyezkedését, az unión belüli szabad mozgást, valamint erősíti a nyitott társadalom eszméjének megvalósulását.²⁵ Ugyanez – tehát a szellemi kapacitásbővítés és a mobilitási készségek és lehetőségek erősítése – a célja az Európai Unió és az Európa Tanács közös, az uniós ifjúságpolitikában meghatározó, úgynevezett *Youth Partnership* kezdeményezésének is, amely 1998-ban indult útjára.²⁶ Legfrissebb, 2016-ban kiadott képzési útmutatójukban

²¹ „»Tanulási célú mobilitás«, más néven »tanulmányi mobilitás« alatt azt a folyamatot értjük, amikor valaki külföldre utazik azzal a céllal, hogy ott tanulmányokat folytasson, vagy szakképzésben részesüljön. Az uniós tagállamok miniszterei célként tűzték ki, hogy 2020-ra megduplázódjon, azaz 20%-ra növekedjen azoknak a felsőoktatási intézményekben tanuló diákoknak az aránya, akik tanulmányaik, illetve képzési programjuk egy részét külföldön végzik el. A mobilitás támogatása kiemelt célja az Erasmus+ programnak, melyet az oktatás és a képzés területén indított útnak az Európai Unió.” Forrás: ec.europa.eu/education/policy/higher-education/mobility-cbc_hu (2017. 11. 24.)

²² „Erasmus+ is the EU's programme to support education, training, youth and sport in Europe. Its budget of €14.7 billion will provide opportunities for over 4 million Europeans to study, train, gain experience, and volunteer abroad.” Forrás: ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en (2017. 11. 24.)

²³ Mátyás (2010) 46.

²⁴ A 30 éves évforduló szlogenje: „Enriching lives, opening minds for 30 Years.” – Szabad fordításban: „Gazdagítani (színesíteni) életeteket, és kinyitni az elméket.” Forrás: ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_en (2017. 11. 24.)

²⁵ Forrás: tka.hu/docs/palyazatok/erasmus30_leporello_hu_web.pdf (2017. 11. 24.)

²⁶ „The EU-CoE youth partnership stems from the close relations that the Council of Europe and the European Commission have developed in the youth field over the years since 1998. The overall goal is to foster synergies between the youth-oriented activities of the two institutions. The specific themes are participation/citizenship, social inclusion, recognition and quality of youth work.” Forrás: pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/home (2017. 11. 24.) – Szabad fordításban: „Az Európai Unió és az Európa Tanács ifjúságpolitikai partnerségi programja az Európa Tanács és az Európai Bizottság 1998 óta tartó ifjúságpolitikai együttműködésének az eredménye. Az általános célja az, hogy támogassa és harmonizálja mindkét szervezet ifjúságpolitikai aktivitásait, törekvéseit. Különösen az alábbiak terén: részvétel, állampolgárság, társadalmi beilleszkedés, valamint a ifjúsági munka elismertetése és minősége.”

a nemzetközi oktatási modulok és rendszerek közös, szinergikus hatásvizsgálatát mutatják be. Fontos, a nemzetközi képzési rendszerek, tréningek kimeneti értékeként, illetve elérendő céljaként határozzák meg a fiatalok azon kompetenciáinak és képességeinek (networking, kooperáció) fejlesztését, amelynek segítségével a nemzetközi együttműködés zavartalansága, egyszerűsödése biztosítható. „Ein Hauptziel europäischer Jugendtrainingsprogramme ist, eine steigende Zahl junger Menschen durch die Nutzung des Potenzials und der Kontakte ihrer internationalen Organisationen und Netzwerke für internationale Zusammenarbeit zu motivieren und zu rüsten.”²⁷

Az Erasmus+ program üzenete ugyancsak világos és abszolút pozitív kicsengésű: „No matter where you're from, what you do, or how old you are, it's never too late to discover what Erasmus+ could mean for you.”²⁸ De hivatkozhatunk ezen a helyen a Tempus Közalapítvány²⁹ ismertetőjére is, amely az Erasmus kezdeményezés immár harminc éve töretlenül halmozódó eredményeiről így fogalmaz: „Az Erasmus+ program az Európai Unió egyik legsikeresebb kezdeményezése, mely közvetlen hatással van több millió ember életére: segíti a fiatalok munkába állását, erősíti az EU polgárainak aktív társadalmi szerepvállalását, támogatja a társadalmi beilleszkedést és nemzetközi perspektívát nyújt a résztvevőknek.”³⁰ Magyarország egy speciális oknál fogva is érintett a nemzetközi oktatási-továbbképzési együttműködés európai rendszerében, jelesül, hogy az Európai Bizottság oktatásért, kultúráért, ifjúságpolitikáért és sportért felelős biztosa jelenleg³¹ a magyar Dr. Navracsics Tibor. Az EU-biztos honlapján a feladatok között, egyebek mellett tételesen megemlítésre kerülnek az alábbiak: „...Megerősíteni az egyetemek és a munka világa közötti partnerségeket, valamint fellendíteni a nemzetközi diákmobilitást az Erasmus+ program révén.” Az idén 30 éves Erasmus oktatási mobilitási program tehát olyan kiemelt jelentőséggel bír, hogy annak előmozdítását, további „fellendítését” és fejlesztését az EU oktatási szakpolitikájának legmagasabb szintű képviselője is transzparens prioritásként kezeli. Nemcsak a nemzeti döntéshozók, hanem az Európai Unió képviseleti szervei számára is kulcsfontosságú, hogy az egyetemi és egyéb felsőoktatási kutatóműhelyekben zajló tudásmenedzsment nemzetközi dimenziót kaphasson, a nemzetközi koordináción alapuló hozzáadott érték elvére alapozva. „A külföldi képzés, illetve a külföldi tanulmányok elősegítik a diákok szakmai, szociális és interkulturális készségeinek fejlődését, és javítják az érintettek foglalkoztathatóságát.”³² Az Európai Bizottság oktatási és képzési irányelvei tehát el-

²⁷ Szabad fordításban: „Az európai ifjúsági képzési program egyik fő célja, hogy minél több fiatalt motiváljon és felkészítsen a nemzetközi együttműködésre, azáltal, hogy kihasználják a nemzetközi szervezetekkel és hálózatokkal való kapcsolattartásban rejlő lehetőségeket.” In: 5. Nach der training. Trainings KIT ABC. Forrás: pjp-eu.coe.int/documents/1017981/1668035/Chapter5.pdf/18d15aab-237b-44fd-9174-f6dddf31581 (2017. 11. 24.)

²⁸ Szabad fordításban: „Nem számít honnan jössz, mit csinálsz és hány éves vagy. Sosincs túl késő, hogy felfedezd mit jelenthet a számodra az Erasmus+.”

²⁹ „Az 1996-ban létrehozott Tempus Közalapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma felügyelete alatt működő, közhasznú szervezet, amely az általa kezelt programokon keresztül a legnagyobb mértékű mobilitást bonyolítja le Magyarországon.” Forrás: tka.hu/9/rolunk (2017. 11. 24.)

³⁰ Forrás: tka.hu/hir/7147/az-erasmustol-az-erasmus-programig-30-ev-tortenete (2017. 11. 24.)

³¹ Az EU-biztosok 5 évre szóló mandátummal rendelkeznek. Dr. Navracsics Tibor mandátuma 2014–2019-ig szól.

³² ec.europa.eu/education/policy/higher-education/mobility-cbc.hu (2017. 11. 24.)

sősorban a jövőbe való befektetésként, a fiatalok képességeinek fejlesztéseként értelmezik és menedzselik a nemzetközi perspektívát. Nem jótékonykodásról, vagy valamiféle „vissza-nem-térítendő támogatásról” van tehát szó. Ellenkezőleg: józan és alapos helyzetértékelésen, valamint stratégiai gondolkodáson alapuló döntések sorozatával kérielt szabályozásról, egy olyan minőségi ugrást jelentő narratíváról, amely felismerete, hogy a nemzetköziesítés, az átjárhatóság feltételeinek megteremtése nélkül az európai munkaerőpiac támasztotta kihívásoknak a jövő generációi nem fognak tudni megfelelni sem dinamikai, sem képesség szintjén.³³

Ezeknek a nemzetközi kooperáción alapuló cserelehetőségeknek és ösztöndíjprogramoknak alapvető szerepe van a különböző országokban található oktatási és kutatóhelyek munkatársai közötti élő, dinamikus, informális kapcsolatrendszer kiépítésében. Az egyes egyetemeken létrehozott tudásbázis megosztásának, illetve továbbfejlesztésének lehetősége alapvető érdeke minden, a jövőbe befektetni kívánó felsőoktatási intézménynek. Az együttműködés eme formái olyan, az egyes országok hazai kereteit szükségképp meghaladó műhelymunka esélyét és keretrendszerét teremtik meg, amely a tudásanyag kidolgozásában minőségi ugrást eredményez, az információáramlás hatékonyságát pedig oly mértékben emeli, amelyre nemzetközi partnerek híján nem lenne lehetőség. A 2012. január 1-jén a Nemzeti Közszerületi Egyetembe Rendészet-tudományi Karként integrálódott Rendőrtiszti Főiskolán ezt az összefüggést korán³⁴ felismerték, és az akkori nemzetközi rektorhelyettes kezdeményezésére a főiskola bekapcsolódott az Erasmus-partnerprogram hallgatói, valamint oktatói mobilitás moduljába. 2010-re, a programban való részvétel ötödik évére nyilvánvalóvá vált, hogy a rendőrtiszti hallgatók képzésének részét kell képezze a nemzetközi együttműködésre

³³ „Az európai felsőoktatási térség létrehozása (a »bolognai folyamat«) mélyreható változásokat idézett elő, amelyeknek köszönhetően ma már könnyebben lehet külföldön tanulmányokat folytatni, illetve képzésben részesülni: a felsőfokú alapképzés–mesterfokozat–doktori fokozat hármass struktúra és a minőségbiztosítás terén végbement fejlesztések javították a felsőoktatásban részesülő diákok és felsőoktatási intézményekben dolgozó szakemberek mobilitását, és megerősítették a felsőoktatási intézményeket és rendszereket.

A 20%-os mobilitási cél meghatározásán túlmenően az unió tagországok miniszterei 2011-ben elfogadták a fiatalok tanulási célú mobilitásának ösztönzéséről szóló tanácsi ajánlást, amelyben kötelezettséget vállaltak arra, hogy kedvezőbb feltételeket teremtenek a tanulmányi mobilitás elősegítése érdekében. Az ajánlás szorgalmazza, hogy javuljon a mobilitással kapcsolatos tájékoztatás és iránymutatás, a felsőfokú képesítések és tanulmányok elismerése, valamint a diákoknak nyújtott támogatások hordozhatósága.

Az európai mobilitást és minőségbiztosítást szolgáló eszközök – köztük az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer, az oklevélmelléklet és az európai felsőoktatási minőségbiztosítási nyilvántartás – elősegítik a kölcsönös bizalom elmélyülését, és megkönnyítik a felsőfokú képesítések és tanulmányok elismerését, valamint a mobilitást.

Az Erasmus+ program közvetlen támogatást nyújt azoknak, akik külföldön szeretnének tanulmányokat folytatni, illetve képzésben részesülni, valamint a felsőoktatási intézmények közötti, határokon átvéelő együttműködés megvalósulását segítő projekteknek.” Forrás: ec.europa.eu/education/policy/higher-education/mobility-cbc_hu (2017. 11. 24.)

³⁴ „A programba [Erasmus] 2006-ban léptünk be.” Fórizs (2010) 135.

való felkészítés, amelynek szakmai előnyei³⁵ önmagukért beszéltek; és ugyan mi szolgálhatott volna kézenfekvőbb és egyúttal gazdaságosabb lehetőségnek erre, mint egy sem az intézményt, sem a hallgatókat költségekkel nem terhelő, az EU által kínált Erasmus-csereprogramban való részvétel?

Az Európai Unió által létrehívott Erasmus, illetve Erasmus+ mobilitási programok, pályázati rendszerek mindezen elvek és célkitűzések, a nemzetköziesítés és a nemzetközi perspektíva gyakorlati megvalósítására nyújtanak jól működő, megbízható platformot, immár három évtizede, kezdetben az EU tagállamainak oktatási intézményei, újabban pedig EU-n kívüli, a programhoz csatlakozott országok főiskolái, egyetemei számára. Az Erasmus+ segítségével európai felsőoktatási intézmények hallgatói többszáz- ezres nagyságrendben kaptak lehetőséget az elmúlt évek során arra, hogy az általuk kiválasztott, a programhoz csatlakozott európai társegyetemek különböző karain egy-egy szemesztert elvégezhesenek, együtt tanulhassanak, kutathassanak, élhessenek ottani diáktársaikkal és oktatóikkal. Szintén az Erasmus+ keretei adnak lehetőséget a társult egyetemek és főiskolák tanárai számára, hogy az oktatói mobilitási program keretében egy-két hétig más, külföldi intézmények vendégoktatóiként előadásokat, szemináriumokat adhassanak, ezzel próbára téve tudásukat és nyelvi felkészültségüket.

Az Erasmus és napjainkra az Erasmus+ együttműködés erős formális és informális nemzetközi hálová fejlődött az egyes európai, illetve mára elmondható, hogy Európán kívüli partneregyetemek, oktatási intézmények között, amely összeköttetés-rendszer kulcsfigurái az azt működtető nemzetközi referensek, a felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatokért felelős munkatársai. Ennek a felismerése indította arra az együttműködés résztvevőit, hogy a nemzetközi kapcsolatokért felelős intézményi koordinátorok számára, időről időre, az informális tapasztalatcsere, továbbképzés, kapcsolat- és csapatépítés céljából workshopokat, kurzusokat célszerű tartani. Ezeknek a kurzusoknak, tematikus workshopoknak a fókuszában rendszerint egy-egy a nemzetközi kapcsolattartással összefüggő, és az Erasmus programokkal érintett hallgatókkal előforduló helyzetek, anomáliák kezelési, megoldási lehetőségei állnak. A Nemzeti Közszo- szolgálati Egyetem, Nemzetközi Iroda vezetése erre figyelemmel döntött arról, hogy a 2016. május 23. és 27. között Magyarországon, az NKE Ludovika Campusán, a partner oktatási intézmények nemzetközi kapcsolatokért felelős koordinátorai számára rendezett *International Staff Week* elnevezésű workshop vezető témája a kríziskezelés, kocká- zatfeltárás lesz, különös tekintettel az oktatási, képzési környezetre.

³⁵ „A programban való részvételünk összetett célú és a hallgatók/oktatók számára rendkívüli előnyöket biztosít. A kinttartózkodás hallgatói tanulmányok esetében nálunk 3–4 hónap, a szakmai gyakorlatokat 13 hétre tervezzük. Az oktatók 6–10 napot töltenek a fogadó intézménynél. Nehéz lenne tételelesen felsorolni a program előnyeit. Mindenképpen az adott idegen nyelv elsajátítását/gyakorlását, és a szakmai nyelv megismerését lehet az első helyen megemlíteni. Mivel a gyakorlaton résztvevők három hónapig egy rendvédelmi szerv meghatározott egységénél tartózkodna, a szakmai munkába is lényeges betekintést nyernek. Angliában nyomozócsoportba kerültek beosztásra, részt vettek a csoport minden munkájában, első kézből látták az alkalmazott munkamódszereket, hallgatták a megbeszéléseket, értékeléseket. Az akkor futó rövid tanfolyamokra, továbbképzésekre beültették a résztvevőket (lőfegyver-használat, áldozat-azonosítás, családon belüli erőszak). De hivatkozhatok a hannoveri börtönben 13 hetet gyakorlaton tartózkodó hallgatónk tapasztalataira is, aki többek között olyan börtönszlenget tanult, amit Magyarországon rajta kívül talán senki sem ért meg.” Fórizs (2010) 135.

A kurzustervezés általános követelményrendszere és dinamikája

Közhely, de feltétlenül igaz, hogy megfelelő tervezés, gondos előkészítés híján mindenféle siker elérésének esélye drámaian csökken. Esetünkben minden a helyes és egyértelmű célmeghatározással veszi kezdetét.³⁶ Különösen igaz ez a nemzetközi események, kurzusok, tréningek szervezése kapcsán. Ebben a kontextusban mindig, minden egyes alkalommal abból a feltételezésből kell kiindulnunk, hogy nem csupán a szervezők, hanem egyrészt az egész intézmény, másrészt – némi túlzással – a fogadó ország maga is vizsgálják, mérlegre, nemzetközi összehasonlításra kerül a résztvevők szemében. A nemzetközi terep különös érzékenységet és rugalmasságot igényel úgy a szervezők, mind a meghívott résztvevők részéről. Számos objektív nehézség (időeltolódás, nagy távolság, hiányos információáramlás, félreértések, nyelvi akadályok, kulturális, vallási, felfogásbeli különbségek stb.) hátráltathatja és alkalmanként ellehetetlenítheti a hatékony szervezőmunkát. Ugyanakkor erre a környezetre – és ez jó hír – igaz, hogy a sokat utazó, nemzetközi kapcsolattartásban járatos, rutinos résztvevőkre jellemző az átlag feletti tolerancia, elfogadás, az esetleges nehézségek derűs(ebb) tudomásulvétele, alkalmazkodás az adottságokhoz, kialakult váratlan helyzetekhez, és a messzemenő udvariasság. Ez sokat segíthet a szervezőknek átjutni a kisebb-nagyobb, szükségképp bekövetkező nehézségeken. Mégis, talán nem haszontalan leszögezni, hogy a nemzetközi kapcsolattartás speciális hozzáállást és tűrőképességet igényel, amelyet érdemes szem előtt tartanunk.

A kurzusok, tréningek megtervezésének legfontosabb (általános) szempontjai

1. Szakmai szempontok, tartalmi elemek

- a kurzus *témájának* körültekintő megválasztása (egyediség, aktualitás, indokoltság);
- a kurzus *célcsoportjának* pontos behatárolása (hasznosság, hozzáadott érték, részvételi követelmények, elvárások);
- a kurzus *előadóinak* kiválasztása;
- a felhasználásra kerülő *tudásanyag* tematizálása, körülhatárolása;
- a kurzus által *elérni kívánt cél*, kimeneti érték konkretizálása, meghatározása,³⁷

³⁶ "Define the event's purpose. Having a sentence or two in your head will help you lead the event in the right direction." – Szabad fordításban: „Határozzuk meg az esemény célját. Egy-két mondat, gondolat a fejünkben megkönnyíti, hogy célunkat szem előtt tartva az eseményt a helyes irányba tereljünk.” Forrás: www.wikihow.com/Organise-an-Event (2017. 11. 24.)

³⁷ "Set goals. What exactly do you want to accomplish? Not how many people do you want to show up, not the actual fact that the event is even happening – what do you want to come out of this?" – Szabad fordításban: „Határozzunk meg eredménycélokat. Egészen pontosan mit szándékozunk elérni? Nem az a lényeges, hogy hány résztvevőt tudunk felmutatni, vagy az, hogy egyáltalán az esemény megtörténik. Mit akarunk kihozni ebből, milyen kimeneti értékek elérésére törekszünk?” Forrás: www.wikihow.com/Organise-an-Event (2017. 11. 24.)

- *szakmai koordinátor* megválasztása, és/vagy egy jó előkészítő csapat összegyűjtése: “Gather volunteers. Good team members with different skills are a necessity. They can help with everything from preparing schedules and budgets, to making invites and posters, to welcoming in guests and doing the dirty work of cleaning up afterward. In other words, they can help you get things done. And if you can, get volunteers who you trust! Make sure to keep team members and supervisors »up to speed« with your plans. Collaboration can make your job easier.”³⁸

2. Logisztikai szempontok és elemek

- A kurzus *idejének, és időtartamának* körültekintő megválasztása (igazodik a tanévhez vagy nem; érdemes kerülni a nyári időpontokat, ünnepekhez túl közeli időpontokat, illetve egyéb, hasonló rendezvényekre „rászervezni” sem szerencsés; időtartam kérdése stb.)
- A kurzus pontos *helyének* megválasztása (alkalmas-e, megfelel-e a célnak, biztosíthatóak-e az elvárt körülmények, rendelkezésre áll-e a logisztikai háttér, méltó módon képviseli-e a fogadó intézményt/országot – imázs stb.)
- A kurzus *anyagi* (financiális) *háttérének* biztosítása,³⁹ az ezzel kapcsolatos kérdések tisztázása (pályázati finanszírozással, saját forrásból, vegyes finanszírozással stb. valósul-e meg). Ezzel összefüggésben szem előtt kell tartani, hogy a nemzetközi követelményrendszer, az itt bevett sztenderdek, elvárt körülmények alkalmasint magasabbak az átlagos „hazai” rendezvényekhez viszonyítva, így a költségek, a rendezvény büdzséjének kialakításakor a lehető legtöbb szempontot érdemes figyelembe venni, sőt némi tartalékkeret betervezésére is szükség lehet.
- A kurzus teljes lebonyolításáért felelős *logisztikai koordinátor* kijelölése. (Ez létfontosságú, az egész rendezvény menetét, annak sikerét meghatározó döntés. A logisztikai koordinátor amolyan mindenes, tulajdonképpen a teljes rendezvény „gondnoka”. Hozzá lehet fordulni bármilyen, nem várt körülmény bekövetkezésakor, ő tartja kezében a szálakat, tudja kit kell hívni, ha valami nem működik, elfogyott az ásványvíz, egy előadó váratlanul megbetegszik. Felel a kurzus gyakorlati előkészítéséért, levelezésért, ő íratja alá az oktatók megbízási szerződését, igazolást állít ki a résztvevőknek, kinyomtatja az okleveleket, de osztja az ebédjegyeket is stb. Végző soron rajta múlik, hogy ki hogyan érzi magát az alatt a pár nap alatt, amíg részt vesz a kurzuson, továbbképzésen.)

³⁸ Szabad fordításban: „Gyűjts össze önkénteseket. A rátermett, különböző képességekkel bíró csapattagokra nagy szükség van. Mindenben a segítségre lehetnek, a brosrák, beosztások, költségvetés előkészítésétől egészen a meghívók, plakátok készítésén, vagy a vendégek fogadásán át az utánuk való takarításig. Más szavakkal tehát a csapatod abban segíthet, hogy elvégezd a feladatot. Ha megteheted, válassz önkénteseket, akikben megbízol. Biztosítsd, hogy a csapatod tagjai, valamint a feletteseid azonosulnak a terveddel, értik annak lényegét. Az együttműködés megkönyvíthatja a munkádat.” Forrás: www.wikihow.com/Organise-an-Event (2017. 11. 24.)

³⁹ “Prepare a budget. All possible expenses, incomes, sponsors, and contingent expenses should be included.” – Szabad fordításban: „Készíts költségvetést, költségtervet, amelybe bekerül minden elképzelhető kiadás, bevétel, szponzoráció, esetleges kiadás.” Forrás: www.wikihow.com/Organise-an-Event (2017. 11. 24.)

Általános, a teljes előkészítést, de legfőképp a lebonyolítást meghatározó alapkövetelmény a lehető leggondosabb, legprecízebb, minden felmerülő kérdésre megoldási alternatívákat kidolgozó tervezés, és az ezzel szervesen összefüggő flexibilitás, a reagálóképesség feltétlen megtartása. A siker akkor nem marad el, ha a rendezvény szervezői tudatosan igyekeznek minden előrelátható, és előre nem látható körülményre, faktorra felkészülni valamilyen megoldási alternatívával, ugyanakkor mentálisan kondicionáltak a tervtől való eltérésre, a váratlan helyzetek kezelésére. „A tervezés során érvényesülnie kell a célok realizálásához vezető lehetséges utak, módszerek, követelmények és teljesítmények meghatározásának.”⁴⁰ A kulcs a nemzetközi porondon a helyzet kezelése, a reakcióképesség megőrzése akkor, amikor a kidolgozott terv időlegesen végrehajthatatlanná válik. Helyzetfelismerés, professzionális reakció és derű. Ha ezek, mint alapattitűdök a repertoárunk részei, az esélyünk arra, hogy sikert arassunk jelentős mértékben megnő.

Idővonal

Tekintettel az előkészítés során elengedhetetlen tervezőmunka rendkívüli fontosságára, és súlyára, célszerűnek tűnik egy, a szervezés teljes vertikumát átfogó, és azt vizuálisan megjelenítő, átlátható idődiagram, vagy „idővonal” elkészítése, annak érdekében, hogy a szervezési-felkészülési teendők ily módon is egyszerűen követhetőkké váljanak.

1. ábra: Tervezés idősora. Szerkesztette: a szerző.

A tervezés és előkészítés során – annak elkerülésére, hogy kifussunk az időkeretből – érdemes lehet a *visszafelé-tervezés* gyakorlati-stratégiai elvét követni. Arról van szó, hogy a rendezvény időpontjától visszafelé haladva az időben állapítjuk meg, és alakítjuk ki az előkészítés mérföldköveit, a részlemek határidejét, nem pedig a döntés

⁴⁰ Lásd: Czuprák–Kovács (2013) 151.

időpontjától előre fel haladva az időben próbáljuk felvázolni azt. Ilyen módon a rendelkezésre álló időhöz képest az előkészület feladatai más módon kerülhetnek megfogalmazásra. Például „a szakmai előadók bemutatkozását legkésőbb egy héttel a rendezvényt megelőzően elérhetővé kell tennünk a kurzus webfelületén”. Az előkészítés bonyolult, és jórészt egymásra épülő feladatok láncolatából áll, tapasztalataim szerint az ilyen, „deadline” alapú, a végső határidőt a rendezvény idejéhez képest visszafelé megállapító tervezés hatékonyabb, és talán kevesebb felesleges nyomással is jár, mint a megszokott, időben lineárisan előrehaladó módszer.

Előkészítés fázisai, tananyagok, előzetes feladatok, webfelületek

A rendezvény előkészítésének két kulcsterülete van. Ezek egyrészt a szakmai program, a professzionális tartalom, az előadók és szereplők megragadásával, másrészt a logisztikai biztosítással, operatív szervezési feladatok összességével írhatók le. Természetesen ez a két fő terület sok helyen kapcsolódik, összefügg egymással.

A tartalmi feladatok sorában kulcsfontosságú, hogy a kurzus/workshop/tréning szakmai programja harmonizáljon az elérni kívánt képzési céllal, a megszólított célközönséggel, valamint az oktatás, szemléltetés eszköz- és módszertanával. Az alábbi felsorolás – a teljesség igénye nélkül – tartalmazza azokat az elemeket, amelyek megfontolása minden nemzetközi kurzus megszervezése, szakmai előkészítése során célszerűnek tűnik.

A programtervezetről

- Világos, áttekinthető, „szellős” (vagyis változtatható, felcserélhető elemek stb.) programterv összeállítása.
- A programnak figyelemmel kell lenni a kurzus időtartamára, a résztvevők mozgására, az elvárható diverzitásra stb.
- Célszerű az érkezés napján kevésbé megterhelő, kevesebb figyelmet igénylő programokat tervezni, érdemes erre a napra ismerkedős „játékot”, közös vacsorát, borkóstolót tervezni (international coffe break, welcome dinner).
- Az időtartam vonatkozásában a 3–4 napos kurzus a legelterjedtebb, és a legjobban tervezhető.
- A második és harmadik napra érdemes az „erős” szakmai programokat, prezentációkat időzíteni, délutánonként pedig teammunkával megtörni az előadások/prezentációk monotonitását, ezzel is tovább mélyítve az interaktivitás/adult learning értelmét és szerepét.
- Az utolsó nap időt kell hagyni a visszajelzésekre (evaluation), a kurzusdiplomák kiosztására, méltató beszédekre és a búcsúvacsorára (farewell diner).

Az oktatók kiválasztásának szempontjai

- Tekintettel arra, hogy elsősorban “adult learning” képzési környezetről beszélünk, ami azt jelenti, hogy felnőtt szakemberek számára nyújtunk/szervezünk képzést, mindenképpen érdemes figyelemmel lenni az előadók felkérése során az alábbi szempontokra:
 - jó kommunikációs készség (az illető merjen beszélni, szabadon kommunikálni angolul; a fő elv az legyen, hogy inkább aktívan beszéljen, némi hibával, mint lassan és akadozva, de hibátlanul);
 - interaktív szemlélet a kommunikációban és a prezentáció során (a hallgatói passzivitás kerülése);
 - csoportdinamika, team building figyelembevétele, erősítése;
 - flexibilitás, érdekfeszítő előadásmód, gyakorlati példák, hallgatók bevonása;
 - csoportjátékok, a monotonitás megtörése.
- A fenti elveket és szempontokat nem lehet eléggé hangsúlyozni. Az adult learning oktatási környezetben alapvető tézis, hogy a tudás, a hozzáadott érték minden esetben *közös munka* eredményeként jön létre az előadó és a csoport által.

A tananyag, segédanyagok, egyéb oktatástechnikai eszközök és módszerek jelentőségéről

- Ezen a területen markánsan szembeötlik a tartalmi, szakmai előkészítés és a logisztikai háttér egymásrataltsága, összefüggésrendszere.
- Célszerű, és más nemzetközi képzési környezetben/szervezetben (például CEPOL) már régóta bevált séma, hogy egy adott kurzus számára dedikált webfelületet hoznak létre, amely minden, az eseménnyel összefüggő kommunikációhoz, adatfeltöltéshez kompakt platformot szolgáltat. Miről is van szó?
 - Amint megvan a felület, a résztvevőktől kérhetünk bemutatkozást, pár sort szakmai, privát előéletükről, hogy mire megérkeznek, nagyjából tisztában lehessenek azzal, ki kicsoda és mi a háttere.
 - Kérhetjük előzetesen valamilyen feladat, feladvány megoldását, teszt kitöltését, esetleg a kurzus témájába vágó miniesszé megírását stb.
 - Előzetesen kérdőívet tölthetünk ki, az elvárásaikról, logisztikai, elhelyezési, étkezési és egyéb kéréseikről (ezzel sok fáradtságot és bosszúságot tudunk megtakarítani a magunk mint szervezők számára).
 - Az esemény során készült fényképek, videók, miniinterjúk mind feltölthetők egy ilyen webfelületre, ahonnan aztán a résztvevők, akik hozzáférést kaptak, kedvük szerint tölthetnek le anyagokat.
 - Szintén erre a dedikált webhelyre lehet feltölteni az oktatók prezentációit, handoutjait, egyéb szemléltető anyagait.
 - A kurzus végeztével minden résztvevő értékelő lapot/kérdőívet (evaluation) tölthet ki szintén online, ezen a felületen.

- Közzétehető a rendezvény valamennyi érintettjének (szervezők, házigazdák, előadók, résztvevők, vendégek stb.) az email, illetve mobil elérhetőségei, annak érdekében, hogy a kapcsolatépítés zökkenőmentesebb lehessen (contact list, networking).
- Az oktatás során érdemes megfontolni a hagyományos PowerPoint bemutatók alkalmazásán túl egyéb oktatástechnikai eszközök, szemléltető anyagok használatát, illetve ezek alkalmazására ösztönözni az oktatókat. Ilyenek lehetnek:
 - infografika;
 - szó/fogalomfelhő;
 - online kérdőív;
 - csapatépítő, interaktív online játékok;
 - Prezi;
 - folyamatábrák, smart-diagramok;
 - gyakorlatok, fizikai szemléltető eszközök (például elsősegély oktatás során a CPR (újraélesztés) gyakoroltatásához gyakorlóbabá stb.).
- Mindezek tovább erősíthetik a tréning gyakorlati, interaktív szemléltetének érvényesülését, azáltal, hogy a résztvevők a tanulási folyamat aktív részesei, nem csupán passzív „elszenvedői” lesznek.

Feltételek harmonizálása, szükségesség dokumentumok, kellékek

A logisztikai előkészítés és lebonyolítás talán a legérzékenyebb eleme a szervezésnek. Lehet a szakmai program az elérhető legmagasabb színvonalú, használhatják az előadók a legmodernebb infokommunikációs eszközöket, ha egy meleg napon nem áll rendelkezésre elegendő ásványvíz a tanteremben, vagy az első kávészünetben máris elfogy a kávé, a rendezvény kínos fordulatot vehet, és a szervezők a sikert, de legalábbis önnön imázsukat, a házigazda intézmény/ország reputációját kockáztatják.

A szükséges dokumentációról (rendezvényenként eltérhet)

- *Felkérő levelek* az előadóknak.
- *Kikérő levelek* azon előadók számára, akiket munkahelyükről a kurzus időtartamára el kell kérni. (Itt ügyelni kell [főleg fegyveres szerv esetén] az adott előljáró/vezető pontos titulására, megszólítására, rendfokozatára stb., ezért célszerű a felkért oktatót nyilatkoztatni a vezetője pontos megszólításáról.)
- Előadók számára *megbízási szerződések, teljesítési igazolások* és ezek mellékletei (fontos, hogy a pénzügyi elszámolás struktúrájába illeszkedő módon történjenek a kifizetések. Alapelvek: törvényesség, átláthatóság, racionalitás, indokolhatóság stb.)
- *Konferencia-* (ajándék-) *csomagok* összeállítása (résztvevők számára):
 - intézmény logójával ellátott mappa, írótüske, toll (kötelező elemek);
 - intézmény logójával ellátott pendrive, kulcstartó, bögre, póló, táskák stb. (opcionális elemek);

- érdeemes házigazdaként a meghívott külföldi résztvevők számára *városunk térképét* biztosítani, illetve alapvető tájékoztató információkat tartalmazó programfüzetet adni (PestiEst, természetesen angol nyelven), amely megkönnyíti a szabadidő tartalmas eltöltését, illetve a tájékozódást.
- *Előadói csomagok* összeállítása (opcionális, de figyelmességként jó eszköze lehet a további kapcsolatépítésnek):
 - mappa, toll, esetleg pendrive (intézményi logóval ellátott).
- Egyéb dokumentumok:
 - kurzusoklevelek a résztvevők számára (Certificate);
 - részvételt igazoló dokumentumok, pecsét, vezetői aláírás (több küldő intézmény ragaszkodik ezen igazolások kiadásához elsősorban az elszámolás miatt);
 - elismerő/köszönő levelek (letter of appreciation)
 - kurzus előadóinak;
 - meghívott vezetőknek (V.I.P.);
 - letter of participation (opcionálisan adható az oklevelek mellé a résztvevők számára).
- Badge-ek:
 - célszerű minden résztvevő és oktató, valamint a szervezők számára is előre kinyomtatott, jól olvasható, az intézmény színeivel/logójával díszített névkitűzőt készíteni, amelynek viselése megkönnyíti az azonosítást, a nevek megtanulását, a mozgást az adott objektumban stb. Ezen kívül célszerű a névkitűző (badge) hátoldalán a kurzus koordinátorainak mobil elérhetőségét feltüntetni, hogy bármilyen kérdés, probléma esetén a lehető legegyszerűbb módon tudjanak a résztvevők segítséget kérni.

Szabadidős programok, étkeztetés, a tanterem

A nemzetközi kapcsolattartás szignifikáns, és talán legproduktívabb elemei, területei a szabadidős, kötöttségektől mentes programok. Bármennyire is szeretnénk, hogy a szakmai programok, az oktatás és továbbképzés jelentse a résztvevők számára a legfontosabb platformot, a tapasztalat rendszerint az, hogy vendégeink igazán oldottan és közvetlenül a szabadidős programokon tudnak és hajlandóak közelebb kerülni kollégáikhoz, ezek alkalmával indulnak el fontos beszélgetések, szövődnek szakmai és emberi kapcsolatok, barátságok. Erre tekintettel különös hangsúlyt kaphat egy-egy rövid, 3–4 napos kurzus alkalmával a legkörültekintőbb, legfrappánsabb módon megválasztott szabadidős programsor.

A szabadidős programok megszervezésének kérdései

Érdeemes a szabadidős programok kiválasztását és megszervezését a logisztikai koordinátor és a programfelelős feladatkörébe együttesen utalni. Így, tekintettel arra, hogy

mindketten kicsit más aspektusaira látnak rá a rendezvénysorozatnak, hatékony, dinamikus együttműködés keretében, információvesztés és késlekedés nélkül szervezhetik meg a programokat, amelyek lehetnek:

- interaktív városnézés (vetélkedővel összekötve, ki tud többet az adott városról, a történetéről, híres helyekről, személyekről, nevezetességekről stb.);
- borvacsora, borkóstoló;
- tematikus szakmai látogatás valamilyen intézményben, amelynek profilja kapcsolódik a rendezvény témájához;
- a házigazda intézmény/egyetem campusainak meglátogatása, szakmai vezetéssel, bemutatóval;
- szakmai bemutató, vásár meglátogatása, ha éppen erre időegyezés okán mód nyílik;
- kötetlen szabadidős programok (vacsora, séták stb.).

Az étkezés biztosításának elvei és szempontrendszere

Az étkezés biztosítása nemzetközi workshopok, többnapos rendezvények lebonyolítása során alapkövetelmény. Célszerű figyelemmel lenni az alábbiakra:

- Az étkeztetés megszervezése a logisztikai háttérbiztosítás eleme.
- Koordinációjéért a logisztikai programmenedzser felel.
- Reggelit általában a szálloda/szállásadó biztosít, illetve a vendégek maguk intézik.
- A kávészüneteket érdemes kétóránként biztosítani, illetve tekintettel kell lenni más nemzetek eltérő kávézási szokásaira is.
- Az előadások/foglalkozások során egy „büféasztal” beállítása a tanterem egyik sarkába rendkívül célszerű lehet. Ezen elhelyezhetjük a kávé és tea elkészítéséhez szükséges hozzávalókat, ásványvizet, poharakat és némi könnyű rágcsálnivalót (pogácsa; sajtos masni; zöldség, mártogatós szósszal; aprósütemény; keksz stb.) Ennek – jóllehet csupán némi figyelmességről van szó – óriási szerepe van az oldottabb, jobb hangulat kialakításában, szó szerint abban, hogy vendégeink ott-honosabban érezhessék magukat nálunk, ezzel is jó benyomást szerezve vendéglátójuk intézményéről/országáról.
- Az ebéd megrendelésekor rendkívül körültekintően kell eljárnia a szervezőknek. Figyelemmel kell lenni az esetleges vegetáriánus/vegán étkezést kérők igényeire, a változatosságra – A, B, C ételvariáns/menülehetőség –, az esetleges vallási/lelkiismereti okokból eltérő táplálkozási szokásokra (Halal, Kóser, vegán, paleo stb.).
- Bármilyen, az étkezések során felmerülő igényre rögvest reagálni kell, ha valaki mást szeretne enni, kérését akceptálni kell, és mindent el kell követni annak érdekében, hogy a külföldi vendég megkapja, amit kért. Ennek során fel kell vállalni apróbb konfliktusokat a szolgáltató cég/konyha stb. dolgozóival – akik más szempontok alapján végzik a munkájukat – azért, hogy a vendég érezze, mindent megteszünk az érdekében. Egy rossz, kellemetlen emlék, ki nem cserélt fogás

tönkreteheti a teljes rendezvényről és rólunk alkotott képét. Ezt mindenképp célszerű elkerülni.

- A délutáni tantermi programok során is érdemes beiktatni egy vagy több kávészünetet.
- Az esti étkezéseket érdemes közös vacsorák formájában, változatos helyszíneken rendezni (ha erre az anyagi feltételek biztosítottak) annak érdekében, hogy a résztvevők minél oldottabb hangulatban, a formális kereteken kívül is beszélhessenek, eszmét cserélhessenek.

A tanteremről

A tanterem berendezésekor, természetesen az adott tréning/kurzus témájára, a résztvevők számára és az oktatói környezet kialakítására figyelemmel az alábbi ajánlások megfontolása tűnik célszerűnek:

- A jellemző létszám általában 18–25 nemzetközi résztvevő.
- Érdemes a programhét teljes időtartamára ugyanabba a tanterembe szervezni az oktatást, hogy az „otthon” érzés biztonsága mielőbb kialakuljon, és fenn is maradjon.
- Az asztalok elrendezése:
 - plenary (előadás) során: U-alakban, ahol az U szarai az előadó felé nyitottak;
 - group-work során: a székek/asztalok legyenek mozgathatók, a fizikai környezet variálhatósága tükrözze az adult learning elméleti prioritásait, nevezetesen a flexibilitást és az interaktív szemléletet;
 - büféasztal;
 - technikai asztal, laptop, projektor, presenter, nyomtató;
 - erős, állandó, ingyenes WiFi-kapcsolat biztosítása;
 - a teremhez közel legyen lehetőség mindkét nem számára a mosdó használatára;
 - a technikai támogató személyzet számára legyen hely, mód és lehetőség a képés hangrögzésre;
 - egyéb oktatástechnikai eszközök biztosítása
 - white board, flipchart board,
 - markerek, papír, plusz tollak.

Konklúzió, zárszó

Mint az talán ebből a rövid és tömör összefoglalóból is érzékelhető, a nemzetközi rendezvények, kurzusok, tematikus workshopok és tréningek előkészítése, megszervezése és lebonyolítása az átlagot meghaladó körültekintést, érzékenységet és elkötelezettséget igényel. Ez a többlet erőbefektetés és munka azonban minden sikeres rendezvény, program végeztével érezhető, mérhető módon megtérül, kifizetődik úgy a szervezők, mint a résztvevők, és nem utolsósorban a házigazda intézmény számára.

A jó hangulatban, zökkenőmentesen, egymás különbözőségeinek tiszteletben tartása mellett, egy erős szakmai program mentén lebonyolított közös munkahét, vagy pár nap, nyomot hagy az emberekben, meghatározhatja és előrevetítheti partnerintézmények közép- és hosszú távú jövőbeli együttműködését, közös célok kitűzését az oktatásban és a kutatásban, valamint közös eredmények elérését. Végző soron ahhoz járul hozzá, hogy a tudomány és kutatás világa, és az azt létrehozó individuumok – tekintet nélkül arra, hogy hol élnek a világban – hatékonyabban dolgozhassanak, működhesenek együtt. Ez a feladat pedig kellően magasztos ahhoz, hogy tegyünk érte.

IRODALOMJEGYZÉK

- Bezsenyi Tamás (2015): A szervezett bűnözés elleni nemzetközi együttműködés értelmezései a magyar igazságszolgáltatásban. *Polgári Szemle*, 11. évf. 1–3. sz. Forrás: www.polgariszemle.hu/?view=v_article&ID=671 (2017. 11. 23.)
- Boda József (2011): Rendészeti kutatások – A rendvédelem fejlesztése, nemzetközi kitekintése. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XII.* Pécs. Forrás: pecshor.hu/periodika/XII/boda.pdf (2017. 11. 23.)
- Czuprák Ottó – Kovács Gábor (2013): *Vezetés- és szervezéselmélet.* Nemzeti Közszerzői és Tankönyv Kiadó.
- Fórizs Sándor (2008): A Rendőrtiszti Főiskola hallgatóinak felkészítése a nemzetközi rendészeti együttműködésre. Konferencia-előadás, elhangzott: Nemzetközi Határrendészeti Konferencia, Keszthely, 2008. szeptember 25., megjelent: Rendőrtiszti Főiskola, *Rendészeti Füzetek*, 2. sz. 5–10.
- Fórizs Sándor (2010): Az Erasmus Program a Rendőrtiszti Főiskolán. *Magyar Rendészet*, 10. évf. 1–2. sz. 135–141.
- Giddens, Anthony (1990): *The consequences of Modernity.* Cambridge, Polity Press.
- Girhiny Kornél (2010): The problem of investigation of computer criminality. In: *Studia Universitatis Babes-Bolyai Iurisprudentia.*
- Mátyás Szabolcs (2010): Law Enforcement Agencies and frontiers. *Kritische Zeiten: Zeitschrift für Humanwissenschaften*, 1. 45–52.
- Nagy Judit (2014): Az EUROPOL. In: Hollán Miklós szerk.: *Az EU mint a szabadság, a biztonság és a jog térsége (Magyarország az Európai Unióban 2004–2014).* Budapest, Nemzeti Közszerzői és Tankönyv Kiadó. 137–138.
- Ritecz György – Sallai János (2015): *A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetősége.* Budapest, Hanns Seidel Alapítvány.
- Tóth Nikolett Ágnes (2017): A sportrendezvények biztosítása az elmúlt évszázad eseményeinek tükrében. *Gazdaság és Jog*, 25. évf. 1. sz. 15–16.

Internetes források

- JIT-Joint Investigation Team, azaz Közös nyomozócsoport. www.europol.europa.eu/activities-services/services-support/joint-investigation-teams (2017. 11. 24.)
- www.eurojust.europa.eu/Practitioners/JITs/Pages/historical-background.aspx (2017. 11. 24.)
- www.tka.hu/palyazatok/108/erasmus (2017. 11. 24.)
- tka.hu/9/rolunk (2017. 11. 24.)
- ec.europa.eu/education/policy/higher-education/mobility-cbc_hu (2017. 11. 24.)

ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en (2017. 11. 24.)
ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_en (2017. 11. 24.)
tka.hu/docs/palyazatok/erasmus30_leporello_hu_web.pdf (2017. 11. 24.)
pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/home (2017. 11. 24.)
Nach der training. Trainings KIT ABC pjp-eu.coe.int/documents/1017981/1668035/Chapter5.pdf/18d15aab-237b-44fd-9174-f6dddf31581 (2017. 11. 24.)
tka.hu/hir/7147/az-erasmustol-az-erasmus-programig-30-ev-tortenete (2017. 11. 24.)
ec.europa.eu/education/policy/higher-education/mobility-cbc_hu (2017. 11. 24.)
www.wikihow.com/Organise-an-Event (2017. 11. 24.)
www.cepol.europa.eu/who-we-are/european-union-agency-law-enforcement-training/about-us
(2017. 11. 24.)

ABSTRACT

The Importance of International Cooperation in the Light of the Experiences of "International Staff Week" Course at NUPS

BALASSA Bence

Originally, the aim of this paper was to be a comprehensive methodological article, to make easier to draw the lesson of a particular international training. Later it became clear that the demonstration of importance of the international cooperation on a wider scale is reasonable and desirable to complete and strengthen the topic. Therefore, this paper sets two aims to reach: on the one hand it would like to give a draft overview on the synergic effects and development of international cooperation; on the other hand, it analyses step by step the practical experiences on the organization of an international course.

Keywords: internationalization, international cooperation, synergies, co-operation, European Union, Erasmus